

“Si la situació es deteriora, l'exèrcit forçarà Musharraf a dimitir”

Husain Haqqani fou assessor en política exterior de Benazir Bhutto, la popular líder de l'oposició pakistanesa, assassinada fa unes quantes setmanes. El seu darrer llibre, 'Pakistan: Between Mosque and Military' ('Pakistan: entre la mesquita i l'exèrcit'), és considerat una obra cabdal per a entendre la relació entre els militars i els islamistes radicals al Pakistan. Haqqani dóna la seva visió sobre les eleccions que es faran al país dilluns vinent, 18 de febrer.

Després d'exercir diversos anys de corresponsal a l'Afganistan i a l'Iran durant els anys 80, Husain Haqqani (Parachinar, Pakistan, 1956) va decidir de dedicar-se a la docència. Actualment és director del departament de relacions internacionals de la Boston University. Al llarg dels últims anys ha compaginat la feina de professor amb la de conseller en qüestions de política exterior de la desapareguda líder de l'oposició pakistanesa, Benazir Bhutto, del Partit del Poble Pakistanès (PPP), que ja havia assessorat quan era primera ministra. Tot i ser lluny del seu país, Haqqani segueix de molt de prop la política, sobretot ara que s'acosten les eleccions legislatives.

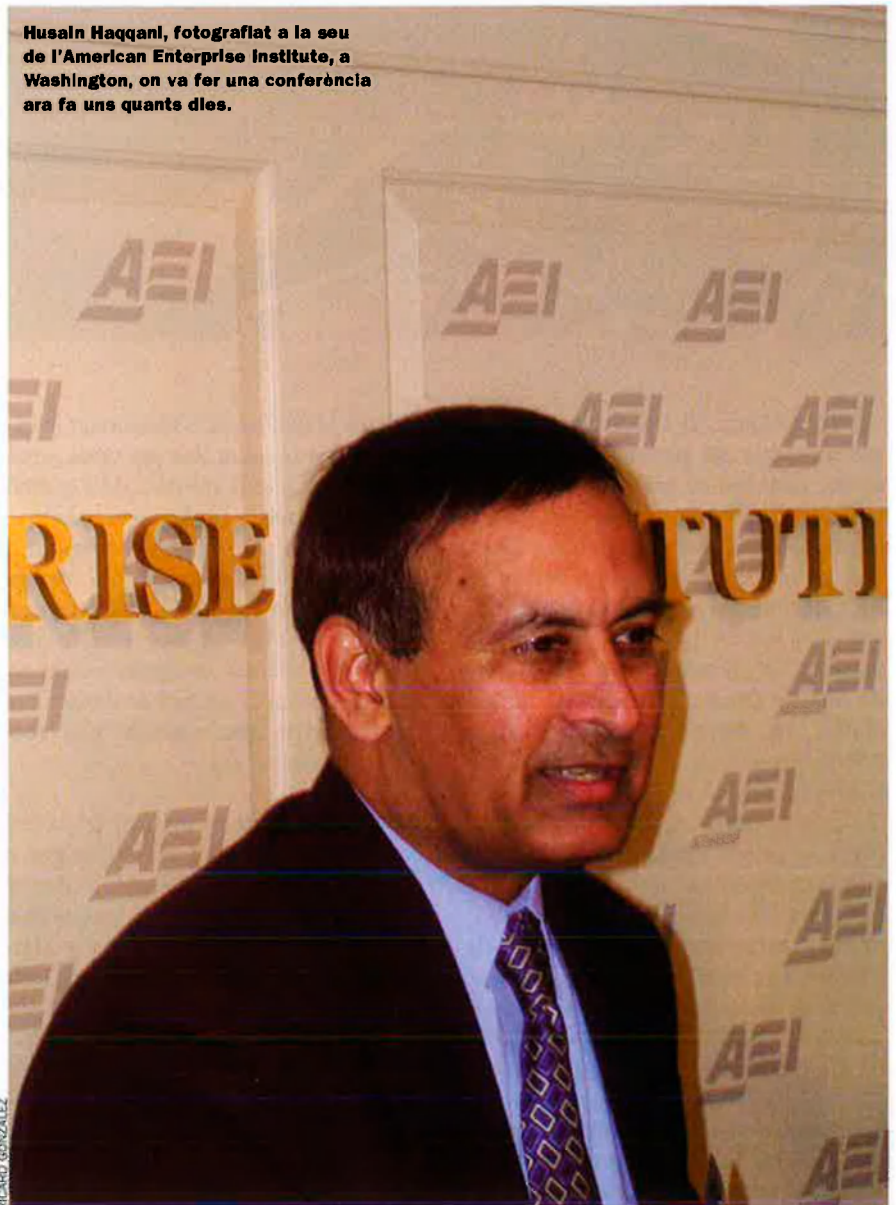
—Creieu que les eleccions del dia 18 de febrer seran netes?

—Al Pakistan, les eleccions no són mai netes del tot, i aquestes no en seran cap excepció. Un institut que ha avaluat la transparència i la llibertat durant el període preelectoral, només li atorgava un 26%. La pregunta és quin serà el grau de manipulació i si els partits de l'oposició acceptaran els resultats o bé es mobilitzaran contra el govern als carrers.

—El president Pervez Musharraf podrà sobreviure a la crisi política que començà al país amb la suspensió del Tribunal Constitucional?

—Es difícil de dir. Si cedís i intentés arribar a algun acord amb l'oposició encara es podria salvar. No obstant això, no crec que ho faci. Musharraf té un ego massa gran per a acceptar els seus errors

Husain Haqqani, fotografiat a la seu de l'American Enterprise Institute, a Washington, on va fer una conferència ara fa uns quants dies.

i rectificar. El seu caràcter és combatiu per natura i, a més, pateix el complex de creure's el salvador de la pàtria. Per tant, penso que mirarà d'aferrar-se al poder a tot preu.

—**En un hipotètic escenari de mobilització multitudinària als carrers contra Musharraf després de les eleccions, creieu que l'exèrcit mantindria el suport al president?**

—L'exèrcit del Pakistan sap que és una institució massa important per a ser odiat. Hi ha diversos precedents històrics en què l'exèrcit s'ha negat a dur a terme una repressió a gran escala per sostenir un dictador impopular. S'ha estimat més deixar-lo caure. I pot molt ben passar-li això mateix, a Musharraf, perquè les darreres enquestes diuen que prop d'un 70% de la població vol que dimiteixi immediatament. Una part de l'exèrcit no creu que el seu paper hagi de ser de ficar-se en política, sinó simplement garantir la seguretat del país. Si la situació es deteriora, aquest sector farà un pas endavant i forçarà Musharraf a dimitir.

—**Per tant, és possible que hi hagi una relació harmoniosa entre la societat civil i l'exèrcit al Pakistan?**

—Sí, sempre que els militars acceptin que han d'estar sotmesos al poder civil, com a qualsevol societat democràtica. De fet, el nou cap de les forces armades, que fa poc que ha substituït Musharraf, el qual ara només ostenta el càrrec de president, ha dit que aquest serà un dels seus objectius. El problema és que Musharraf no ha renunciat a influir en el terreny polític, i ha escampat la percepció que prefereix uns partits sobre uns altres. No pot ser que els serveis secrets, controlats per l'exèrcit, es dediquin a manipular les eleccions i torturar els opositors, ni subornar-los, unes pràctiques que no han anat adreçades únicament als polítics de l'oposició, sinó també als periodistes i a alguns membres de la societat civil que han aixecat la veu.

—**Les enquestes diuen que molts pakistanesos creuen que l'assassinat de Benazir Bhutto va ser planejat pels serveis secrets. Creieu que hi va haver una conspiració per a liquidar la principal líder opositora?**

—No, a tot estirar algun agent a tall individual podria haver proporcionat informació a al-Qaida. Les accions del govern per a entrebancar la investigació de l'atemptat responen al fet que és

conscient que no va protegir Bhutto com calia i tem que això es faci evident. El govern, perquè tothom sortís de dubtes i s'acabés la polèmica, hauria d'acceptar una investigació internacional sota la supervisió de les Nacions Unides, com han demanat l'oposició i diversos senadors dels EUA.

—**Què en penseu, de la política exterior dels Estats Units envers el Pakistan?**

—Els EUA fa uns quants decennis que cometen la mateixa errada: considerar que una dictadura es més estable que no una democràcia. El 2001, quan van ajudar a consolidar Musharraf, ja vaig avisar el govern de Washington que era part del problema, no de la solució. Però ningú no em va escoltar. A Musharraf no li interessa d'acabar el terrorisme islamista, perquè li permet de continuar explotant el mannà de la inseguretat dels

"A Musharraf no li interessa d'acabar el terrorisme islamista perquè li permet de continuar explotant la inseguretat dels EUA"

EUA. Aquest problema ve de lluny. Des del 1954, la mitjana de l'ajuda rebuda pel Pakistan s'ha multiplicat per sis durant els períodes de dictadura en comparació amb els de democràcia. En un nombre similar d'anys, les dictadures han rebut 17.500 milions de dòlars i les democràcies només 3.500. No és gens estrany, doncs, que els militars controlin el país, en detriment de les forces civils.

—**Per tant, no creieu que el president Musharraf sigui útil per a la lluita contra el terrorisme...**

—No, més aviat al contrari. Només cal mirar les xifres i comprovar que els morts per terrorisme han anat creixent durant el seu govern, en compte de disminuir. La comunitat internacional ha d'entendre que un líder odiat per la majoria de la població mai no podrà derrotar al-Qaida.

Musharraf és un obstacle en la lluita contra el terror d'abast mundial. Cal tenir en compte que, tot i la seva retòrica de moderació, Musharraf ha utilitzat els grups islamistes en el conflicte del Caixmir i, quan ha rebut pressions des de Washington, simplement ha pres mesures de cara a la galeria, però no de fons.

—**Pot funcionar realment una democràcia al Pakistan?**

—Crec que sí, encara que al principi potser la cosa no anirà com una seda. Però una democràcia, en què hi hagi llibertat d'expressió i es facin eleccions netes per triar el govern, és l'únic sistema que pot resoldre els problemes interns del Pakistan pacíficament.

—**Alguns experts, però, diuen que els principals partits de l'oposició són molt irresponsables i que estan massa enfrontats per a poder governar el Pakistan en una democràcia estable...**

—En discrepo totalment. Els polítics pakistanesos tenen defectes, és cert, però igual que els de la resta del món. La diferència entre el Partit del Poble del Pakistan i la Lliga Musulmana no és més gran que la que hi ha als Estats Units entre el Partit Demòcrata i el Partit Republicà.

—**Considerem que hi ha un perill real que el país caigui a mans dels islamistes radicals?**

—No, aquest risc només hi serà si el Pakistan es torna un país com Egipte, on tants anys de dictadura militar han convertit els islamistes en la principal força de l'oposició, perquè son els únics amb capacitat d'organitzar-se a les mesquites. Normalment, al Pakistan els partits islamistes tenen un 5% o un 6% dels vots i, en el millor resultat, van obtenir-ne un 11%. El més important és que els dos grans partits són moderats.

—**Quina opinió us mereix l'elecció del jove fill de Bhutto com a líder del PPP?**

—Des del punt de vista occidental pot semblar una contradicció amb els ideals de Benazir Bhutto, però s'ha d'entendre que la tradició dinàstica a la política del subcontinent és molt arrelada. Fins i tot a l'Índia. No es sols cosa dels Bhutto o del PPP. Els qui creuen que això es fruit d'una política amb tocs feudals s'equivoquen. Té molt més a veure amb el poder del símbols i el carisma d'un llinatge.

Ricard González